

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ουάσιγκτον, 22 Απριλίου 1999
(τοπική ώρα: 14.00)

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, μετά την ομιλία του στο Ερευνητικό Ιδρυμα Woodrow Wilson Centre (που διανεμήθηκε σε ξεχωριστό δελτίο τύπου), απάντησε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

(ανεπίσημη μετάφραση από την Αγγλική γλώσσα)

Richard Whittle της εφημερίδας Dallas Morning News: Κύριε Πρόεδρε, καταλαβαίνω ότι η Ελλάδα αντιτάσσεται στην αποστολή χερσαίων δυνάμεων στο Κοσσυφοπέδιο και στην κλιμάκωση των στρατιωτικών επιχειρήσεων. Εάν, όμως, οι άλλες χώρες της Συμμαχίας (ΗΠΑ, Γαλλία, Γερμανία) αποφασίσουν ότι θέλουν να στείλουν χερσαίες δυνάμεις και εσείς πείτε όχι, πιστεύετε ότι η δική σας αρνητική στάση θα εμποδίσει τη Συμμαχία να στείλει χερσαίες δυνάμεις?

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας ευχαριστώ για την ερώτηση, αλλά νομίζω ότι προτρέχετε, γιατί αυτό το πρόβλημα δεν έχει ακόμη συζητηθεί στο ΝΑΤΟ. Η Ελλάδα έχει δηλώσει ότι δεν συμμετέχει σε στρατιωτικές δράσεις τώρα και δεν θα συμμετάσχει σε στρατιωτικές δράσεις στο μέλλον. Η Ελλάδα δεν θα στείλει χερσαίες δυνάμεις.

Ομως, όλα τα προβλήματα πρέπει να συζητηθούν και αυτό το πρόβλημα της αποστολής χερσαίων δυνάμεων πρέπει να συζητηθεί στο Συμβούλιο του ΝΑΤΟ. Εμείς θα ακούσουμε τα επιχειρήματα υπέρ, τα επιχειρήματα κατά και θα αποφασίσουμε.

CNN: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υποβάλω δύο ερωτήσεις.

Η πρώτη ερώτηση: Οι προσπάθειες που θα κάνετε τώρα για ειρήνευση, θα είναι κάτι παραπάνω από αυτό που έχουμε δει μέχρι τώρα?

Η δεύτερη ερώτηση: Πώς σχολιάζετε την κλιμάκωση των βομβαρδισμών, τις τελευταίες ημέρες, εναντίον της Γιουγκοσλαβίας, τη στιγμή μάλιστα που έχουν προσλάβει «προσωπικό» – θα έλεγα – «χαρακτήρα» με το βομβαρδισμό της έδρας της Ένωσης Γιουγκοσλάβων Κομμουνιστών και της οικίας του Προέδρου Μιλόσεβιτς?

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οσον αφορά την πρώτη ερώτησή σας, θέλω να πω πως πρέπει να καταβάλουμε όλο και περισσότερες -- περισσότερες προσπάθειες (για την ειρήνευση στην περιοχή). Διότι πρέπει να καταλάβουμε ότι η κατάσταση στα Βαλκάνια τώρα είναι μία πολύ δύσκολη κατάσταση.

Ισως, για τον κόσμο στις ΗΠΑ, το Κοσσυφοπέδιο είναι πολύ μακριά και δεν βλέπουν τις επιπτώσεις. Αλλά για μας, το Κοσσυφοπέδιο δεν είναι μακριά. Το Κοσσυφοπέδιο είναι κοντύτερα απ' ό,τι απέχει η Ουάσιγκτον από τη Νέα Υόρκη. Και αν υποθέσουμε ότι διεξάγεται πόλεμος στη Νέα Υόρκη, τότε η κατάσταση εδώ στην Ουάσιγκτον, όσον αφορά το διεξαγόμενο πόλεμο, τότε θα ήταν εντελώς διαφορετική.

Κατά συνέπεια, πρέπει όλοι να ενσκήψουμε στο πρόβλημα. Αυτή τη στιγμή, υπάρχουν 700,000 πρόσφυγες. Πρόσφυγες από το Κοσσυφοπέδιο στην ΠΓΔΜ και την Αλβανία. Σ' αυτές τις δύο χώρες, υπάρχουν αυτή τη στιγμή ίσως 500,000 – 600,000 πρόσφυγες.

Ο Πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ, ο κ. Γκεοργκέφσκυ, έστειλε επιστολή σε εμένα και στους ομολόγους μου των χωρών-μελών του ΝΑΤΟ, εξηγώντας μου ότι η οικονομία της χώρας του θα καταρρεύσει. Και όντως η οικονομία της ΠΓΔΜ θα καταρρεύσει, εάν συνεχισθεί αυτή η κατάσταση.

Ο Πρωθυπουργός της Αλβανίας, ο κ. Μάικο, επισκέφθηκε την Ελλάδα, είχε στη συνέχεια τηλεφωνική επαφή μαζί μου, του τηλεφώνησα και εγώ και μου είπε ότι και αυτός είναι της ίδιας άποψης. Οτι δηλαδή η αλβανική οικονομία δεν μπορεί να αντέξει το πρόβλημα των προσφύγων, δεν θα μπορέσει να επιβιώσει από τις επιπτώσεις του προβλήματος των προσφύγων, εάν κάτι δεν γίνει γι' αυτό το μείζον θέμα.

Και αν εξετάσουμε τι έχει γίνει μέχρι τώρα, θα έλεγα ότι αυτό που έχει γίνει μέχρι στιγμής, δεν επαρκεί, δεν επαρκεί μάλιστα καθόλου. Γιατί δεν είναι μόνο η ανθρωπιστική βοήθεια προς τους πρόσφυγες, είναι και το γεγονός ότι και στις δύο αυτές χώρες (την Αλβανία και την ΠΓΔΜ), η οικονομία τους έχει σταματήσει να λειτουργεί με κανονικό τρόπο.

Στην περίπτωση της Ελλάδας, η χώρα μου δεν έχει ακόμη δεχθεί πρόσφυγες και μπορώ να εξηγήσω γιατί. Και παρ' όλο που δεν έχει δεχθεί πρόσφυγες, υπάρχουν οικονομικές επιπτώσεις:

- Περιμέναμε για φέτος το καλοκαίρι 900,000 Αμερικανούς τουρίστες. Θα έρθουν τώρα μόνο οι μισοί απ' αυτούς.
- Αν και είμαστε χώρα-μέλος του ΝΑΤΟ, δύο νατοϊκές χώρες εξέδωσαν ταξιδιωτικές οδηγίες στη διάρκεια των εορτών του Πάσχα, σύμφωνα με τις οποίες, οι μαθητές των σχολείων τους δεν θα έπρεπε να επισκεφθούν την Ελλάδα. Το αποτέλεσμα ήταν

χιλιάδες μαθητές και μαθήτριες από τις χώρες αυτές να μην έρθουν στην Ελλάδα, στη διάρκεια των διακοπών του Πάσχα.

- Οι ελληνικές εξαγωγές πρέπει τώρα να ακολουθούν άλλους δρόμους από τους συνηθισμένους, δεν μπορούν να ακολουθήσουν τους συνηθισμένους δρόμους. Αυτό σημαίνει ότι και το κόστος μεταφοράς αυξάνεται και πολλές εξαγωγές δεν γίνονται. Οι εξαγωγές μας δυσχεραίνονται, δεν έχουμε τώρα τόσες, όσες είχαμε στο παρελθόν.
- Κάθε χρόνο, περίπου 1,5 εκατομμύριο άτομα από τη Γιουγκοσλαβία και την ΠΓΔΜ, επισκέπτονταν την Ελλάδα για τουριστικούς λόγους, για επιχειρηματικούς λόγους, ως απλοί ιδιώτες γιατί είχαν φίλους. Αυτοί τώρα δεν θα έρθουν. Και αυτό είναι πρόβλημα.

Τώρα, τι σημαίνουν όλα αυτά? Σημαίνουν πως αν υπάρχει πόλεμος και ο πόλεμος συνεχίζεται, τότε τα πράγματα θα δυσχεραίνονται όλο και περισσότερο για τις χώρες που εμπλέκονται άμεσα, δηλαδή, την ΠΓΔΜ και την Αλβανία.

Ακόμη και για την Ελλάδα, η οποία έχει ισχυρή οικονομία και μπορεί να ξεπεράσει τις επιπτώσεις, στις οποίες αναφέρθηκα προηγουμένως (δεν υφίσταται κίνδυνος για την ελληνική οικονομία και θα πετύχουμε τους στόχους μας), θα καταστεί όλο και δυσκολότερο να έχει συνεργασία με όλες τις Βαλκανικές χώρες.

Συναντήθηκα, πρόσφατα στη Σόφια, με τον Πρωθυπουργό της Βουλγαρίας Ιβάν Κόστωφ. Και αυτός εξέφρασε την ίδια γνώμη που σας εξέθεσα. Οτι, δηλαδή, η παρούσα κατάσταση είναι άκρως επιζήμια για όλες τις βαλκανικές χώρες.

Γι' αυτό τόνισα προηγουμένως ότι χρειάζονται νέες προσπάθειες, γιατί τίθεται μια σειρά από ερωτήματα, στα οποία δεν έχουν δοθεί απαντήσεις. Για παράδειγμα, συμφωνούμε για μια διεθνή δύναμη που θα διασφαλίζει την ειρήνη στο Κοσσυφοπέδιο, έτσι ώστε οι πρόσφυγες να επιστρέψουν και διότι πρέπει να επιστρέψουν στις εστίες τους. Αλλά, αυτή η διεθνής δύναμη πρέπει να είναι κατ' ανάγκη δύναμη του ΝΑΤΟ? Θα μπορούσε να είναι μια δύναμη των ΟΗΕ, για παράδειγμα? Ή θα μπορούσε να ήταν μια δύναμη του ΟΑΣΕ? Ή ακόμα, θα μπορούσε να ήταν μια δύναμη ad hoc?

Άλλη ερώτηση που τίθεται: Ποιος θα διαχειρίζεται την όλα τα προβλήματα που θα προκύπτουν από την επιστροφή των προσφύγων στις εστίες τους? Οι νατοϊκές δυνάμεις? Η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως έχει προταθεί? Τα Ηνωμένα Έθνη? Το πρόβλημα αυτό πρέπει να συζητηθεί.

Και θα πρέπει ακόμη να υπάρχουν επαφές. Επαφές, μέσω των οποίων, θα μπορούσαμε να επαναλάβουμε στους Σέρβους, στους Γιουγκοσλάβους, ότι αυτό που κάνουν είναι τρελό και ότι πρέπει να σταματήσουν αμέσως τις εθνικές εκκαθαρίσεις, να θέσουν τέρμα στην

πολιτική της εθνικής κάθαρσης που ακολουθούν.

Συμπέρασμα: Πιστεύω πως όσο ο πόλεμος συνεχίζεται, τόσο περισσότερο δύσκολα θα γίνονται τα πράγματα. Γι' αυτό και καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να παραμείνουμε σταθεροί στους στόχους μας, στους στόχους που περιγράφηκαν από το ΝΑΤΟ, αλλά και από την άλλη μεριά, να προσπαθήσουμε επίσης να βρούμε μια λύση στην κρίση.

Ως προς τη δεύτερη ερώτησή σας: Νομίζω ότι ήδη σας έδωσα μια σαφή απάντηση, όσον αφορά την κλιμάκωση των βομβαρδισμών.

David Binder, της εφημερίδας New York Times: Στην Ελλάδα, υπάρχει μια έκφραση που λέει, ποιο είναι πρώτο, το αυγό που έκανε την κότα ή η κότα που έκανε το αυγό? Θα ήθελα, λοιπόν, να σας ρωτήσω: Πώς προέκυψε το κύμα των προσφύγων? Από την πολιτική της εθνικής κάθαρσης, από μέρους των Σέρβων, που είχε ήδη αρχίσει από το Μάρτιο ή από τους βομβαρδισμούς?

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν είμαι ιστορικός και πράγματι δεν έχει και τόση σημασία, δεν ενδιαφέρει αυτή τη στιγμή αν αυτό το κύμα των προσφύγων δημιουργήθηκε από τους βομβαρδισμούς ή αν θα είχε προσλάβει τέτοιες διαστάσεις το πρόβλημα αυτό με την πολιτική εθνικής κάθαρσης που ακολουθεί η Σερβία, χωρίς τους βομβαρδισμούς. Αυτό που έχει σημασία είναι να προσπαθήσουμε να εξεύρουμε λύση στο πρόβλημα. Γιατί το να συζητάμε μόνο αυτό το θέμα, ίσως να έχει κάποια σημασία για τα κοινοβούλια, αλλά δεν βοηθά καθόλου στην επίλυση του προβλήματος. Και μια λύση είναι αναγκαία. Μια λύση που θα επιτρέψει ταυτόχρονα την επιστροφή των προσφύγων στις εστίες τους και την κατάπαυση των βομβαρδισμών.

Εγώ είμαι ενάντια σ' αυτό το δίλημμα. Είπατε προηγουμένως -- και πολύ ορθώς -- ότι έχουμε εμείς στην Ελλάδα αυτή την έκφραση, αν δηλαδή η κότα έκανε το αυγό ή το αυγό την κότα. Εγώ θα έθετα το δίλημμα λίγο διαφορετικά (αυτό τίθεται και από ορισμένους), με την έννοια, ποιο θα προηγηθεί: Ο Μιλόσεβιτς λέει "αν σταματήσετε τους βομβαρδισμούς, θα σταματήσω και εγώ", το ΝΑΤΟ λέει "να σταματήσεις εσύ για να σταματήσουμε και εμείς" και όσο επ' αυτού διεξάγεται (ας μου επιτραπεί να πω) μια "ακαδημαϊκή συζήτηση", σκοτώνεται κόσμος. Όταν όμως σκοτώνεται κόσμος, τότε είμαστε υποχρεωμένοι να βρούμε μια λύση.

Π. Μιχαλόπουλος, νομικός: Κύριε Πρόεδρε, αναφερθήκατε στην ομιλία σας σε ένα ευρύ φάσμα ιδιωτικοποιήσεων στην Ελλάδα, μεταξύ άλλων και στον τομέα των τηλεπικοινωνιών. Θα μπορούσατε να μας δώσετε περισσότερα στοιχεία, ιδιαίτερα στις ευκαιρίες που υπάρχουν για προσέλκυση ξένων επενδυτών στην Ελλάδα?

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αναφέρθηκα, στην ομιλία μου, σε δύο παραδείγματα:

- Το πρώτο αφορά τις τηλεπικοινωνίες, συγκεκριμένα τον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ). Ο ΟΤΕ, παλαιότερα, ήταν μια δημόσια εταιρεία, με τη στενή έννοια του όρου, δηλαδή ιδιοκτησιακά ανήκε στο ελληνικό κράτος, μόνος μέτοχος ήταν το κράτος. Αργότερα μετασχηματίστηκε σε δημόσια επιχείρηση κοινής ωφέλειας, με την έννοια που υφίσταται στην αγγλική νομοθεσία. Εως τώρα, 35% των μετοχών του πουλήθηκαν στο κοινό. Θα ακολουθήσει ένα 14% των μετοχών που θα πουληθούν επίσης στο κοινό. Όσον αφορά τη συγκεκριμένη διαδικασία μετοχοποίησης του οργανισμού, οι μετοχές του πωλούνται τώρα στα χρηματιστήρια των Αθηνών και της Νέας Υόρκης, επομένως υπάρχει έλεγχος από πλευράς επενδυτών. Κάθε επενδυτής μπορεί να δει τους ισολογισμούς του και να διαπιστώσει τι συμβαίνει.
- Το δεύτερο αφορά τη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ). Η ΔΕΗ ανήκει ακόμη στο ελληνικό κράτος. Αλλά, σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα δημιουργηθούν από τη ΔΕΗ τρεις ξεχωριστές εταιρείες και οι δύο απ' αυτές θα μετοχοποιηθούν και οι μετοχές τους θα διατεθούν στο κοινό. Επομένως, θα υπάρξει και εκεί η διαδικασία της ιδιωτικοποίησης.

Αυτά είναι τα δύο κύρια παραδείγματα, στα οποία αναφέρθηκα και αφορούν δύο μεγάλες ελληνικές δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας.

Πιστεύω πως οι ξένοι επενδυτές μπορούν να επενδύσουν αγοράζοντας, στη μεν πρώτη περίπτωση, μετοχές του ΟΤΕ, στη δε δεύτερη περίπτωση, τις ίδιες τις εταιρείες που θα δημιουργηθούν.

Ενα άλλο παράδειγμα που θα μπορούσα να αναφέρω είναι ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ), ο οποίος έχει πουλήσει γνωστά ξενοδοχεία. Θα μπορούν, επομένως, οι ξένοι επενδυτές να αγοράσουν και ξενοδοχεία στην Ελλάδα, εάν βεβαίως το επιθυμούν και έτσι να καταστούν ιδιοκτήτες τουριστικών επιχειρήσεων στη χώρα μας.

CATO Institute: Κύριε Πρόεδρε, δημοσκόπηση έδειξε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων, πάνω από 90%, τάσσεται εναντίον των βομβαρδισμών.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό είναι ακριβές.

CATO Institute: Εάν οι βομβαρδισμοί συνεχίσουν για εβδομάδες ή και για μήνες, ποια νομίζετε ότι θα είναι τα αισθήματα της ελληνικής κοινής γνώμης έναντι των ΗΠΑ και του ΝΑΤΟ?

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Επαναλαμβάνω αυτό που είπατε. Σύμφωνα με σφυγμομετρήσεις, πάνω από το 90% της ελληνικής κοινής γνώμης είναι κατά της επέμβασης του ΝΑΤΟ. Ίσως, το 94%, το 96%, αλλά αυτό δεν έχει πια και τόση σημασία.

Θα έλεγα επίσης ότι στην Ελλάδα, οι Έλληνες έτρεφαν πολύ φιλικά αισθήματα έναντι των Ηνωμένων Πολιτειών, αλλά τώρα η κατάσταση έχει αλλάξει. Και είναι κρίμα. Αν οι βομβαρδισμοί συνεχιστούν, νομίζω ότι θα δυναμώσουν τα αντι-νατοϊκά και αντι-αμερικανικά αισθήματα του ελληνικού λαού.

Είναι και αυτός ένας λόγος, αν θέλουμε να λειτουργεί η Συμμαχία, αν θέλουμε η Συμμαχία να γίνεται αποδεκτή από τον κόσμο, τότε η ίδια θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αντιδράσεις του λαού μιας χώρας ή των λαών των χωρών που βρίσκονται στην περιοχή της Βαλκανικής, κοντά στο Κοσσυφοπέδιο.

Θόδωρος Καρυώτης, Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Maryland, Οικονομολόγος: Κύριε Πρόεδρε, ο ελληνικός λαός είναι πολύ τυχερός που έχει εσάς Πρωθυπουργό στο τέλος του 20ου αιώνα. Ομως, πολλοί σας κατηγορούν ότι διακατέχεσθε από μια «ψύχωση» για την οικονομία και για την ΟΝΕ. Εξηγήστε μας, παρακαλώ, γιατί έχουν άδικο.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν έχω καμιά ψύχωση με την ΟΝΕ. Αλλά, όπως εξήγησα στις εισαγωγικές παρατηρήσεις μου, εάν θέλουμε κοινωνική ανάπτυξη, εάν θέλουμε το λαό σε μια χώρα να έχει καλύτερο βιοτικό επίπεδο, να συμμετέχει περισσότερο σε πολιτιστικές δραστηριότητες, να έχει καλύτερο κράτος πρόνοιας, τότε η πρώτη και κύρια προϋπόθεση είναι να λειτουργεί η οικονομία και τα οικονομικά μεγέθη να εξελίσσονται θετικά: Να υπάρχει περισσότερη παραγωγή, οι επιχειρήσεις να ανταπεξέρχονται στο διεθνή ανταγωνισμό, να υπάρχουν περισσότερες δουλειές, να υπάρχουν περισσότερες επενδύσεις. Γιατί χωρίς δουλειές, χωρίς επενδύσεις, χωρίς κεφάλαια, δεν μπορείτε να κάνετε αυτά που θα θέλατε. Δεν μπορείτε να έχετε υγιές σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, δεν μπορείτε να έχετε καλύτερη στέγαση, δεν μπορείτε να έχετε ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο. Αυτά είναι αυτονόητα.

Ετσι, λοιπόν, εξηγήσαμε στον ελληνικό λαό ότι η πρώτη προσπάθειά μας πρέπει να αφορά την οικονομία. Εάν επιτύχουμε οικονομική σταθερότητα, τότε θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε και τα άλλα προβλήματα.

Εκείνοι που νομίζουν ότι έχουμε «ψύχωση» με την οικονομία, ότι μας έχει γίνει έμμονη ιδέα, βλέπουν ότι επιτυγχάνουμε τους οικονομικούς στόχους μας και θέλουν να υποβαθμίσουν το γεγονός αυτό, παραγνωρίζοντας τις καταβληθείσες προσπάθειες για την επίτευξη των οικονομικών στόχων. Ομως, τα πράγματα δεν είναι έτσι. Οι προσπάθειες που έγιναν από τον ελληνικό λαό υπήρξαν άκρως επιτυχείς και έπιασαν τόπο. Οι προσπάθειες αυτές που έγιναν με θυσίες του ελληνικού λαού άλλαξαν το πρόσωπο της Ελλάδας.

Και όσον αφορά τον τομέα των διεθνών σχέσεων, η χώρα που έχει μια ισχυρή οικονομία, έχει και μια καλύτερη θέση στο διεθνή περίγυρο, απ' ό,τι έχει μια άλλη που η οικονομία της δεν είναι σταθερή και καταφεύγει σε διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για να

επιβιώσει. Θα σας αναφέρω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, που έχει σχέση και με την κρίση στο Κοσσυφοπέδιο: Η Ρωσία φωνάζει πολύ, αλλά οι Ρώσοι δεν μπορούν να κινηθούν, γιατί χρειάζονται χρήματα. Εάν δεν εχρειάζοντο χρήματα, δεν θα φώναζαν μόνο, δεν θα ηρκούντο μόνο σε λόγια.

Σας ευχαριστώ πολύ.